

Peter Svetina

Cvetka Bevc s Petrom Svetino

Bevc: V zadnjem desetletju ste se uveljavili kot uspešen mladinski avtor, ob tem gre posebno mesto vašim znanstvenim literarnim raziskavam in strokovnim člankom, v katerih jemljete v precep prav mladinsko literaturo. Pred izidom je tudi antologija, v kateri ste poskrbeli za obsežen izbor mladinske literature iz obdobja med obema vojnama. Kaj vas je spodbudilo, da ste namenili pozornost prav temu obdobju?

Svetina: Že v svojem podiplomskem študiju sem se želel posvetiti mladinski literaturi, vendar sem zaradi službenih obveznosti to lahko storil šele pozneje. Zelo me je zanimala primerjava med kanonizirano mladinsko literaturo po drugi vojni in mladinsko literaturo, ki je nastajala med obema vojnama v meščanskem kontekstu. S tem v zvezi se pojavlja tudi problematika tipov dialoga v mladinski literaturi, ki se dokaj izrazito razlikujejo od enega do drugega kulturnega okolja. Tako na primer nemška ali slovenska mladinska literatura vsaka zase predstavljata precej samosvoj svet. Izpostavljanje vzgojnega elementa se razlikuje od avtorja do avtorja. Pri nas so mladinsko literaturo sprva pisali duhovniki in zelo veliko učiteljev. Zdi se, da so prav učitelji zmogli izrazito didaktično noto potisniti v ozadje, v ospredje so postavili druge vrednote. Po drugi svetovni vojni je cenzura počistila s celo vrsto avtorjev. Kot da so hoteli obstoj njihovih tekstov izbrisati iz zavesti. Mislim, da je o tem treba govoriti in pisati. Pa ne gre za to, da bi hotel prevzeti vlogo nekega revanšista ali se "izkašljevati" na račun tega problema. Gre preprosto za informacijo, opozorilo, da je obstajala tudi drugačna literatura.

Bevc: Kateri so avtorji iz predvojnega obdobja, ki so na račun uveljavljanja socialistične ideologije utrpeli največ škode?

Svetina: Kar nekaj jih je. Eden takih primerov je Vida Jeraj, ki je pisala izvrstne pesmi, po vojni pa je bila – razen nekaj ponatisov nekaterih pesmi – skoraj pozabljena. Njena zbirka *Iz Ljubljane čez poljane* je izšla bolj ali manj v celoti šele konec devetdesetih let, bolj ali manj v celoti

pravim zato, ker je tudi v tej izdaji izpadlo nekaj pesmi. Ali Anica Černež – po drugi vojni so ponatiskovali le del njenega opusa. Poseben je tudi Karel Širok. Nekateri njegovi teksti pozneje nikoli več niso prišli v javnost. Potem je v tem smislu izrazil Stanislav Vdovič s psevdonimom Janez Rožencvet, ki je ustvaril vrsto duhovitih zgodb in pravljic, polnih humorja. Njegova pravljica z naslovom *Sport* je zdaj uvrščena v antologijo *Mladinska književnost med obema vojnama*, vmes pa ni bila prisotna pol stoletja, verjetno zaradi njegove vezanosti na meščanski in krščanski svet, s katerim je cenzura po drugi svetovni vojni krepko obračunavala. Tudi Gustav Strniša (oče pesnika Gregorja) je po vojni utihnil, ponatisnilo se je tu in tam kljub obsežnemu opusu pravljic le nekaj njegovih pesmi za otroke. Nike Kocijančič Pokorn, Silvana Orel Kos in Breda Zupančič v člankih opisujejo, kakšnih pretvorb so bile deležne celo Andersenove in Grimmove pravljice ter priljubljena knjiga Johanne Spyri *Heidi*. V povojnih izdajah so izbrisani celi pasusi, ki so bili vezani na krščansko motiviko, molitve ali kar koli podobnega. Posebna “čast” je doletela tudi *Dogodivščine vajenca Hlapiča* Ivane Brlić - Mažuranić. Zgodba o Hlapiču ima razvidno krščansko izhodišče, Hlapič gre v svet, da bi delal dobro, moli pred jedjo in pred spanjem ter se Bogu zahvali, ko se vse dobro konča. Na Hrvaškem so v šestdesetih letih knjigo mirno izdali brez popravkov, pri nas pa so jo 1955. leta prvič prevedli in izdali, a izpustili “moteče elemente”. Tudi v vseh ponatisih, ki so sledili. Ne glede na to, da v knjigi manjkajo celi odstavki. Dobesedno. Podobno se je dogajalo s Kästnerjevo *Letečo učilnico*. V njej je božič spremenjen v novo leto. Šele lani je izšel necenzuriran prevod, kjer je božič božič. Pol stoletja je bil Kästner v tem smislu prisoten le v predelavi.

Bevc: Kakšna usoda je doletela dela naših kanoniziranih avtorjev mladinske literature? Kako je bilo s Francetom Bevkom ali Tonetom Seliškarjem?

Svetina: Pri nas je bila pred drugo svetovno vojno za področje izdajanja mladinske literature ena od pomembnejših založb (ob recimo Mohorjevi, ki je izdajala seveda tudi druge knjige) Mladinska matica, po vojni je njeno nasledstvo prevzela Mladinska knjiga. Pri Mladinski matici so izhajala dela Toneta Seliškarja, Edvarda Kardelja, Franceta Bevka, Josipa Ribičiča, Eda Držaja in drugih. Seveda so bili med njimi tudi avtorji, ki jih potem v izdajah Mladinske knjige ni več zaslediti. Kar je mene najbolj pretreslo, je dejstvo, da je kar nekaj tekstov avtorjev, ki so pisali tudi še po vojni (Seliškar, Ribičič, Bevk), izšlo v popravljenih in predelanih

različicah. In sicer na tak način, da že pri drugem ponatisu bralec ni več vedel, da gre za popravljeno ali predelano izdajo. Vse skupaj se je kmalu začelo razumevati, kot da gre za kontinuiteto ustvarjalnosti. *Bratovščina Sinjega galeba* je bila krepko popravljena, Bevkov *Lukec išče očeta* kot drugi del knjige *Lukec in njegov škorec* ni izšel znova, Bevk je *Lukcu in njegovemu škorcju* dopisal tri poglavja, ki so bila silno skrčen povzetek dogajanja drugega dela romana. Kar precej avtorjev in tekstov pa je sploh odpadlo. V bistvu je grozljivo, da se je na zelo prefinjen način izbrisala "polovica sveta", vendar se o tem ni govorilo, verjetno se niti ni smelo. Predvsem je na ta način izginjal tudi prikaz določene komunikacije, ki je bila po moje v meščanskem svetu nekaj dosti bolj običajnega kot v socialistični družbi. Namreč, način pogovarjanja, v katerem nestrinjanje in oporekanje ni bilo sankcionirano. V tekstih izpred vojne tovrstna mentaliteta ne deluje nasilno, kar se lahko zgodi pri sedanjih poskusih oživljanja tovrstnih teženj v mladinski literaturi.

Bevc: Različne predelave in radikalni posegi v pisateljevo besedilo spreminjajo sporočilnost knjige, avtorjev izraz in pisavo. Do kje je lahko segla cenzura?

Svetina: Zelo daleč. Pri tem se mi zdi najbolj zanimiva *Bratovščina Sinjega galeba*. V prvi predvojni izdaji je zgodba nevsiljivo postavljena v krščanski kontekst. Lepo. Povojna izdaja, za katero je Seliškar sam popravil tekst in izčistil posamezne pasuse, kaže na to, kako je pisatelj razumel dogajanje okoli sebe. Očitno je to naredil z namenom, da nastane besedilo, primernejše socialističnemu času. Izpustil je nekatere krščanske elemente in nekaj lepih, tudi liričnih delov, celo stvari, ki so bile po mojem za samo knjigo dosti, mogoče celo najbolj bistvene. Ivan Minatti, ki je bil tedaj urednik pri Mladinski knjigi mi je povedal, da ni niti vedel, kaj je Seliškar napravil z besedilom. "On je prinesel, mi smo pa tiskali." In petdeset let je knjiga izhajala s temi popravki. No, saj načeloma je že tako, da se pač upošteva zadnjo avtorjevo redakcijo, ki je v tem primeru ta, ki je po vojni izhajala, ampak medvojna izdaja je v nekaterih elementih tako drugačna in dobra, da jo je vredno ponatisniti. V antologiji bo zastopana prva izdaja iz leta 1936, pri Mladinski knjigi pa so se tudi odločili za izdajo samostojne prvotne verzije, in sicer z ilustracijami Matjaža Schmidta, ki je zadnje ilustracije pred smrtjo napravil prav za to knjigo.

Bevc: Ali je šlo po vašem mnenju pri Seliškarku za samocenzuro ali preprosto za pristanek na zahteve novega časa?

Svetina: V *Bratovščini Sinjega galeba* izstopa pomen solidarnosti. Lahko gre za delavsko solidarnost, ki jo je propagiral povojni režim, ali pa ta izhaja iz krščanskega konteksta. Kakor koli, v ozadju osnovne zgodbe je prisoten motiv svetopisemske prilike o izgubljenem sinu. V Seliškarjevi knjigi se resnično vrača domov oče kot izgubljeni sin, novo izhodišče je preneseno na poudarek, da sin nadaljuje njegovo delo. Mislim, da je po vojni Seliškarja socialistični koncept z idejo solidarnosti in tovarišтва iskreno prevzel, verjel je vanj in se poistovetil z njim do take mere, da je odločno postavil prav to v ospredje, delavski razred in socialistična nota sta še bolj poudarjena, prvotno krščansko ozadje pa je zabrisano.

Bevc: Koliko je v mladinski literaturi prisoten enakovreden in spoštljiv dialog med otroki in avtoritetami?

Svetina: Mladinska književnost seveda pogosto obravnava razmerje med starši in otroki ali učitelji in otroki. Tisto, kar v sodobni slovenski mladinski literaturi pogrešam je konstruktiven dialog, se pravi dialog, kjer se bo otrok soočil z avtoriteto, pokazal na problem in skupaj s staršem ali učiteljem iskal rešitev. Tega je pri nas v literaturi sila malo, skorajda ni, niti v kanonskih delih. Lep nastavek je, recimo, v Ingoličevem romanu *Tajno društvo PGC*, takoj na začetku, ko učitelj z učenci diskutira, kako naj se fantje odkupijo za kraje risalnih žebličkov. V predvojni literaturi lahko recimo najdemo *Skavta Petra*, nasploh se mi zdi, da je pri Milčinskem nekega konstruktivnega načina pogovarjanja največ, sicer se najde konstruktivno komunikacijo v prevodih, tam učitelj ali starši večkrat poslušajo otroka in skupaj najdejo konsenz. V dolgem obdobju po vojni gre v naši mladinski literaturi v glavnem za prikaz poslušnosti avtoriteti, za uporništvo ali za posmehovanje avtoriteti. In tako je v glavnem ostalo vse do danes. V avstrijski ali nemški mladinski literaturi temu ni tako. Če vzamemo v precep Kästnerjevo delo *Pikica in Tonček*, se izkaže, da Pikica v skrbi za Tončka zaradi njegovih nesporazumov z učiteljem enostavno sama stopi do učitelja in ga opozori na to, da ima fant težave. Pove za mamino bolezen in njegovo služenje denarja. Učitelj posluša, razume in to vzame zares. Zaradi Pikičinega posredovanja celo spremeni svojo odločitev, Tončkovi mami ne bo pisal, ter se deklici zahvali za pogovor. Skorajda ni mogoče, da bi v desetletjih po drugi svetovni vojni lahko pri nas brali kaj podobnega. In to še ni vse. Problem je namreč dosti širši. Če v literaturi ne obstaja vzorec enakovredne in spoštljive komunikacije, ga tudi v družbi ne bomo našli.

Bevc: Če mladi bralec išče identifikacijo tudi v literaturi in se sooča z junaki, ki jim ne uspe vzpostaviti komunikacije s starši ali učitelji, se postavlja vprašanje, ali bo znal v vsakdanjem življenju ubrati drugačno komunikacijo?

Svetina: Ne bo. Ker tega vzorca v družbi ni, vsaj jaz ga ne opazim. Komunikacija pa je pomembna. Eden izmed pokazateljev tega stanja so lahko govorance politikov, težko bi rekli pogovori. Tudi sicer, vsaj jaz to tako doživljam, obstaja v slovenski družbi kot vzorec komunikacije bolj prepričevanje kot dialog. Manjka najbolj osnovnega konsenza, etike pogovora. Če se kdo s tabo ne strinja, še ne pomeni, da ga moraš kar odstraniti. Literatura je pri ozaveščanju tega lahko bistvena in lahko pokaže, da so možni tudi drugi pristopi. Tega ne reši lik upornika. Ni problem v tem, da se otrok upre avtoriteti, saj se ji mora upreti. Problem je reakcija odraslega, ki ne razume, da je otrok z uporništvom nekaj odprl. Jasno, da se pri tem postavljajo meje. Toda manjka osnovno razumevanje in zaupanje odraslih. Vzpostavitev konstruktivnega dialoga je nujna. In če pri tem avtoriteta popusti vsaj toliko, da na otroka neha vpiti, bo tudi ta zagrabil za upanje, da ga mogoče nekdo vendarle razume. In v mladinski literaturi mi to manjka. Po navadi avtoriteta uveljavi svojo moč ali se užaljena umakne, to sta, se mi zdi, najbolj tipična vzorca. Po navadi ne pride do soočenja s problemom in do konsenza. Obe strani morata biti pripravljene na pogovor. To je vzorec, ki se mi zdi zelo konstruktiven. Pa ne gre za to, da bom zdaj sam začel vsepovprek didaktično pisati in propagirati te stvari. To bo delovalo samo, če pisatelj, ki na tak način tako ali tako dela, ne bo misli na to, da morajo njegovi junaki delovati na tak način. Nekaj od tega mora obstajati v avtorjevi glavi ali v njegovem obnašanju. Potem bo to blagodejno vplivalo na njegovo pisanje, bralca in svet okoli njega.

Bevc: Vaš prvi mladinski roman *Škržati umolknejo ob polnoči* nosi podnaslov *Kronika navadnih in nenavadnih pripetljajev*. Kateri vaši pripetljaji so dali vzpodbudo za njegov nastanek?

Svetina: Izhodišče leži v resničnem svetu. Z bratom in prijateljem Zvonkom (imena so ostala tudi v romanu) smo se v času, ko je bila Jugoslavija še Jugoslavija, odpravili na potovanje in tako kot v knjigi res potovali skozi Bosno do Dubrovnika, Črne Gore in nazadnje pristali na Hvaru. K nastanku romana je svoje prispevala tudi časopisna notica, v kateri sem prebral zgodbo o, če se prav spomnim, avstrijskem dečku, ki je bil na smrt bolan in si je zaželel, da bi lahko vsaj še enkrat praznoval božič.

Zdravniki so mu povedali, da ga po vsej verjetnosti ne bo dočakal, in prijatelji so mu zato pripravili praznovanje božiča sredi poletja. To dejanje se mi je zdelo zgled prave človeške solidarnosti. In konec koncev je na neki način vseeno, ali božič praznuješ avgusta ali decembra. Del tega sem potem vključil v roman, saj na otoku, kjer se dogaja osrednji del romana, v resnici praznujejo božič sredi poletja. Temu sem dodal še nekaj od svojega zanimanja za staro literaturo in legende. Saj poznate zgodbo o hamlinskem piskaču, ki je z igranjem na piščal izgnal podgane iz mesta? Sam sem se s podganami soočil, ko sem delal v Pionirski knjižnici in so nekako zašle tja. V *Škržatih* pa izginjajo knjige iz knjižnice in se potem na nenavadne načine spet pojavljajo. Pravzaprav sem med sabo premešal različne motive in svoje izkustvo in tako je nastal zasutek knjige.

Bevc: Znanstveno zanimanje za staro literaturo je po drugi strani botrovalo tudi nastanku vaše knjige *Usodne platnice*, ki ima kar nekaj detektivskih primesi.

Svetina: Zasutek zgodbe je tudi tu povezan z mojim zanimanjem za staro literaturo. Ko sem v Københavnu pregledoval stare slovenske knjige, se je vedno našla kakšna, ki pri nas ni bila evidentirana. Tako sem med drugim naletel na izvod Dalmatinove *Biblije*, ki je bila strgana iz platnic in na novo uvezena. Poleg tega je imela rdečo obrezo, česar protestantske knjige po navadi niso imele. Dobil sem občutek, da je nekdo poskušal rešiti to knjigo in pobarval platnice, da je lahko šla za katoliško rabo. Tudi sicer se mi je večkrat zgodilo, da sem v notranjosti kakšnih poškodovanih platnic naletel na kak starejši tisk. To je bilo potem izhodišče. V moji knjigi so usodne platnice zelo dragocene, prav zaradi tega so uvezane v neke druge platnice. Profesorja, ki pride do spoznanja o resnični vrednosti knjige, potem nekdo ugrabi. V ozadju vsega je bila nemara moja želja, da bi kdo res odkril Zoisove rokopisne pesmi, ki jih je pisal, ko je hodil v šolo. Ta rokopis mogoče res še kje obstaja, no, v moji knjigi se pojavi kot resničen. Poleg tega v zgodbi nastopa baron Edlerstein, Zois pa je bil baron Edelstein, podobno pač. Nazadnje detektivsko uganko razrešita dva fantalina.

Bevc: Zanimanje za staro literaturo je poleg vašega doktorata o kitičnih oblikah v slovenski razsvetljenski poeziji bržkone pripeljalo tudi do vašega uredniškega prispevka v izdaji antologije od *Lubezni do vesela*, ki prinaša vrsto veselih in zabavljaških pesmi, med njimi tudi pesmi in prevode Jurija Japlja, pesmi Pavla Knobla, Urbana Jarnika, Valentina Vodnika.

Svetina: Pri raziskavah poezije slovenskih razsvetljencev sem seveda odkril, da obstajajo teksti, ki nikoli niso bili izdani. Verjetno zato, ker niso bili dovolj v kontekstu izgrajevanja nacionalne zavesti in skorajda mitskega odnosa do jezika in naroda. Gre za tekste, ki so nastali zgolj iz veselja ali za kakšne salonske potrebe in zabavno branje. Zdi se, da so bili teksti z zabavljaškim značajem kot po pravilu spregledani. Redko se je zgodilo, da bi to postala kanonizirana literatura. Zdelo se mi je nepošteno, da tovrstna "vesela" besedila niso upoštevana, zato sem se odločil, da pripravim antologijo. Vesel sem, da so tako prišli na svetlo recimo Japljevi prevodi Hagedorna in Popa. Sicer se je vedelo, da obstajajo v rokopisu, a nikoli niso bili objavljeni, čeprav sta v njih neverjetno svež jezik in izvirna ideja! Ali pa spregledana Zoisova *Efeška vdova*. Iz tega dela se vidi, da se je Zois veliko ukvarjal s Horacem, Horačevo poetiko je celo imel zelo v čisljih. In ko sem tekst natančneje proučil, sem ugotovil, da je narejen po antičnih pravilih. Vsa čast! Pa to ima veljavo kot Prešernov *Sonetni venec*. Samo da kompozicijska urejenost ni razvidna na prvi pogled. Nikakor ni naključje, da je tako napisana. Celo razmerja zlatega reza držijo. In to dejstvo je tako malo poznano. Poleg tega je besedilo veseljaško, humorno in satirično. V splošnem se je s satiro "še nekako zvozilo", tekstom z izrazito humorno noto pa se ni uspelo prebiti do kanonizacije.

Bevc: Vaša prva izdana knjiga je knjiga za otroke *O mrožku, ki si ni hotel striči nohtov*. *Modrost nilskih konjev* je izšla lani in je letos nominirana za nagrado večernica. V celi vrsti pravljic, ki so nastale od simpatičnega mrožka naprej, velikokrat uporabljate personificirane živali, človeške lastnosti so pogosto karikirane in dinamična zgodba začinjena s humorjem. In od kje se je potemtakem pojavil mrožek?

Svetina: Pravzaprav se je začelo, ko sva med potepanjem po Norveškem z Barbaro v nekem parku opazila kip mrožka. Stal je sredi vodnjaka, v katerem ni bilo vode. Tudi sicer ni bilo žive duše daleč naokoli. Zdel se mi je osamljen in pomislil sem, da bi prav tega mrožka malo poslal po svetu. Temu sem dodal še svojo izkušnjo, saj si v mladosti, ko sem igral kitaro, nisem smel striči nohtov. Sicer pa je res, da so mi kake živali zelo simpatične in sem jim zato namenil zgodbo. Poleg tega na neki način lahko deluje zelo otroško, če živali govorijo in počnejo vrsto nenavadnih ali človeški stvari. Otroški čar se mi zdi namreč ravno v tem, da verjameš, da je veliko stvari možnih. V hribih včasih opazujem kavke, ki so izredno inteligentni ptiči. Navdušili so me seveda nilski konji, ki so samo videti strašansko nerodni, v bistvu pa so izredno hitri. Sicer pa ima tudi nastanek

kake zgodbe o nilskih konjih čisto konkretno ozadje. Na poti v Prago sem se znašel sredi naliva, vlak je obstal, dež je zelo glasno butal po strehi, da se niti pogovarjati ni dalo. Takrat se mi je porodila ideja, kako bi opisal naliv. Nilska konja sta me že dlje časa spremljala in takrat sem sredi dežja v beležko napravil prve skice.

Bevc: V knjigi nilska konja Hubert in Marcel modrujeta o celi vrsti stvari: kako široko je poletje, kako narediti šopek iz rim, kdo je glavni na svetu. Kot že velikokrat prej, so v ospredju povezave z dojemanjem otrok, njihovimi občutenji in sposobnostjo lahkotnega neposrednega vpogleda v stvari. Kako vzpostavljate stik z otroškim svetom?

Svetina: Nimam občutka, da bi to delal namenoma. Velikokrat opazujem otroke, predvsem mi je zelo zabavno, kadar z njimi "guncam afne". Otrokom se zdi vse mogoče. In o tem se bodo tudi pogovarjali. Recimo, da stojim tam, kjer je mesto za čevlje in čevlji začnejo govoriti. Otroci vedo, da sem to jaz, ampak vseeno se bodo pogovarjali s čevlji. Neverjetno je, kako to otroke zabava. Meni je tak način pogovarjanja zelo blizu. Namreč, da stvari niso jasno zamejene v smislu, to je res in to ni res. Ali da je to mogoče in to ni mogoče. Možno in nemožno se preplete in otrok si lahko sam razloži, kaj je in kaj ni. Predvsem je čar v tem, da lahko v vsakem trenutku odprem še eno dimenzijo. Brez zavor. In kamor koli me že to pripelje. V tem mi je moj ilustrator Damijan Stepančič, s katerim najpogosteje in rad sodelujem, podoben. Na njegovi sliki lahko avto mirne duše plava po zraku in na vrvi za obešanje perila lahko mirno visi, recimo, tudi pralni stroj. Pri pisanju imam v glavi zelo jasno podobo. Sliko. Če pišem o povodnem možu, moram v glavi videti breg, na katerem sedi, vrbo, kamenje. Če nekdo teče po poti, moram vedet, kakšen je tlak ali ograja mostu.

Bevc: V vaših pravljicah pogosto nastopajo tudi odrasli: Jaromir v knjigi *Kako je Jaromir iskal srečo*, gospod Konstantin v *Klobuku gospoda Konstantina*, Anton v *Antonovem cirkusu* ...

Svetina: Res je. Mogoče se to dogaja zaradi moje povezave s češko literaturo. Tudi v češki mladinski literaturi velikokrat nastopajo odrasli. Nasploh mi je češki prostor zelo blizu. Ne le zato, ker sem tam opravljal podiplomski študij. Praga je moje mesto, zame je navdihujoča, na vsakem koraku se me nekaj dotakne. Tam se lahko človek na cesti ali v gostilni naenkrat znajde sredi gledališča, samo beležko bi vzel in že bi

lahko zapisal zgodbo ali gledališki komad. Toliko vsega se dogaja okoli tebe. Na praško vzdušje je vezana tudi moja knjiga *Kako je Jaromir iskal srečo*. Z ilustratorjem Damijanom Stepančičem sva celo šla v Prago, da je lahko ilustriral knjigo. Kajti vem, na katerem trgu živi moj Jaromir, kakšna je njegova hiša, kakšen je pogled skozi okno njegove sobe, kje je trgovina. Jaromir lahko takšen, kot je, "živi" samo v Pragi, v Ljubljani ne bi mogel delovati.

Bevc: V zadnjem letu je po več kot desetletju izšla tudi vaša druga pesniška zbirka. Za prvo, *Kavarna v prvem nadstropju*, ste dobil nagrado Slovenskega knjižnega sejma za literarni prvenec, drugo, *Počasno popoldne*, so kritiki označili za neke vrste pesniško avtobiografijo. In res se ob branju zazdi, da pesmi kar žarčijo reminiscence in spomine.

Svetina: Proces pisanja pesmi je pri meni podoben kot pri ustvarjanju mladinske literature, samo da se pri slednji še marsičesa domislim in dodam ali pa bolj pustim, da me pelje pripovedovalec, literarni lik, njegov govor, večkrat tudi rima. Domišljija deluje na drugačen način, saj moram konec koncev ustvariti zgodbo. Pri temle pesništvu pa si dovolim, da enostavno postavim spominske slike in potem ob njih zelo malo dopisujem. Tako se mogoče lahko izpelje kaj nepričakovanega. Pesmi nastajajo zelo postopoma, ustvarim le nekaj pesmi na leto in še od teh jih veliko vržem v koš. A kar ostane, so bolj podobe "mimo fotoaparata", spomin, ki je ostal v glavi in čakal, da ga zapišem. Nekatere podobe, najsi bodo vizualne, slušne ali otipljive, se mi vtisnejo v zavest, nosim jih v sebi, dokler jih ne prenesem v pesem. Ubese dim odtisek. Pri tem se velikokrat med sabo povežejo stvari, ki v resnici niso povezane, a v pesmi delujejo, kot da take obstajajo. Zato je to literatura, drugače bi bil le dnevniški zapis. Nikakor pa ne iščem na silo neke rime ali asonance in metruma, tega tudi ne znam. Najbrž je kaj drugega, kar namenoma naredim, da potem vse skupaj deluje podobno kot kontrabasi v orkestru. Saj veste, ko igrajo, jih ne opaziš, če jih ni, pa veš, da nekaj manjka.